

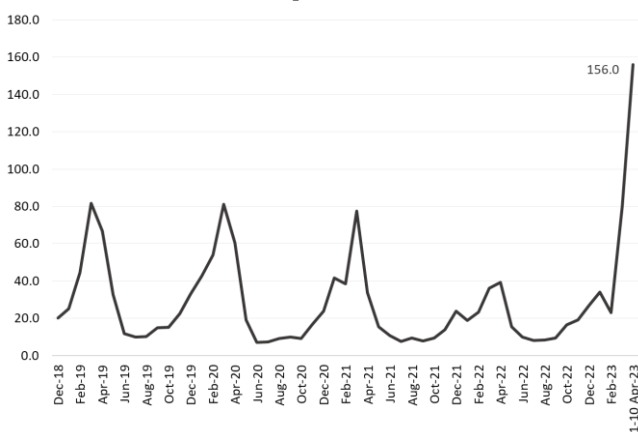
วิกฤตฝุ่น PM2.5 ...
อาจยิ่งแยลงถ้าไม่
เร่งจัดการ

วิกฤตฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐาน หรือ PM2.5 ไม่ใช่ปัญหาชั่วคราวและอาจมีความเสี่ยงจะยิ่งแยลงในช่วงปีข้างหน้าถ้าไม่เร่งจัดการ โดยเบื้องต้น ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า ค่าเสียโอกาสด้านการท่องเที่ยวช่วงเทศกาลสงกรานต์ 5 วัน (13-17 เมษายน 2566) ในพื้นที่ภาคเหนือจากวิกฤตฝุ่น PM2.5 อาจคิดเป็นไม่ต่ำกว่า 700 ล้านบาท

ไม่เพียงภาคเหนือ พื้นที่อื่นๆ ก็อาจได้รับผลกระทบด้านการท่องเที่ยวจากปัญหานี้ในระดับที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ วิกฤตฝุ่น PM2.5 ยังสร้างผลกระทบด้านอื่นๆ อีกด้วย ที่สำคัญคือ ผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชน ซึ่งยากที่จะประเมินความสูญเสียออกมาเป็นมูลค่าได้ ดังนั้น การเร่งจัดการวิกฤตฝุ่น PM2.5 จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำอย่างเร่งด่วนและทำอย่างต่อเนื่อง

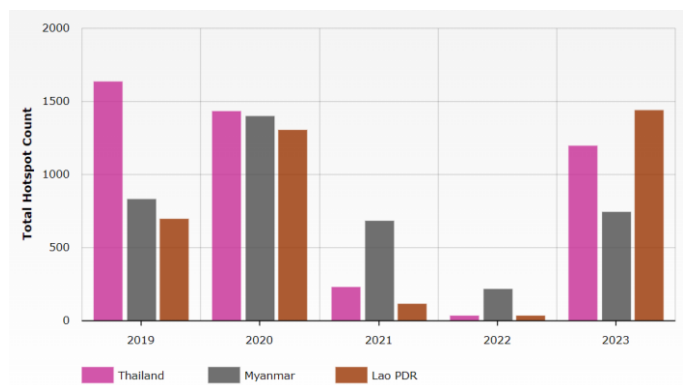
วิกฤตฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐาน หรือ PM2.5 ไม่ใช่ปัญหาชั่วคราวและอาจมีความเสี่ยงจะยิ่งแยลงในช่วงปีข้างหน้า เมื่อปรากฏการณ์ลานีญาในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา กำลังจะปรับไปสู่เอลนีโญติดต่อกันในไม่ช้านี้ และอุณหภูมิโลกมีแนวโน้มปรับสูงขึ้นจากภาวะโลกรวน โดยสถิติย้อนหลังจากสถานีวัดตรวจคุณภาพอากาศ ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ สะท้อนค่าเฉลี่ย PM2.5 ช่วงเดือนเมษายน 2566 อยู่ในระดับที่รุนแรงสุดในรอบหลายปี ขณะที่ จุดความร้อนที่นับได้ของไทยและประเทศเพื่อนบ้านก็กลับมาเพิ่มจำนวนขึ้นมากสุดในรอบ 3 ปี โดยเฉพาะในช่วงเวลากลางคืน

ค่าเฉลี่ย PM2.5 (ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร) ที่สถานี ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ที่มา: กรมควบคุมมลพิษ

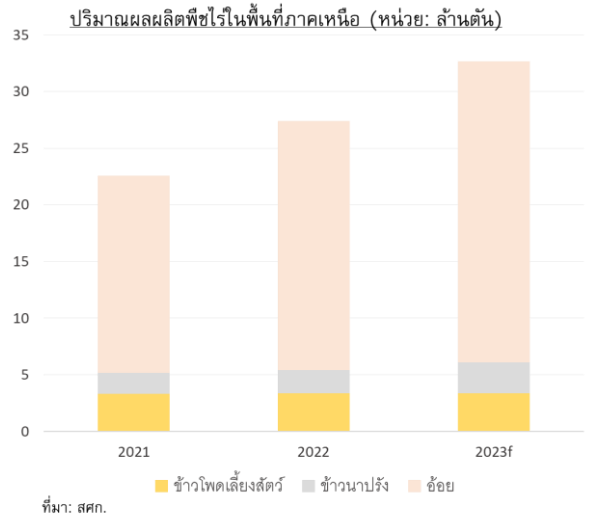
จุดความร้อน เฉลี่ยรายปี ณ เวลากลางคืน

ที่มา: ASEAN.org

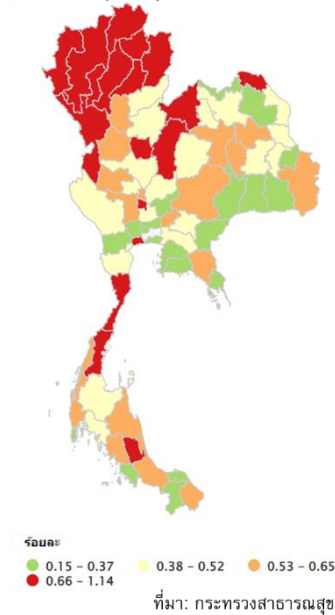
นอกจากการทำกิจกรรมต่างๆ จะมีส่วนทำให้เกิดวิกฤตฝุ่น PM2.5 ไม่ว่าจะเป็น มลพิษไอเสียจากการเผาไหม้เชื้อเพลิงของยานพาหนะ โรงงานอุตสาหกรรม การก่อสร้างประเภทต่างๆ แล้ว หนึ่งในสาเหตุสำคัญที่มักจะทำให้ค่าเฉลี่ยฝุ่น PM2.5 เกินค่ามาตรฐานอย่างรุนแรงในช่วงปลายปีต่อเนื่องถึงต้นปีถัดไป ก็คือ การเผาในภาคเกษตรหรือพืชไร่ เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าว(นาปรัง) อ้อย ซึ่งมักจะมีการเผาก่อนจะเริ่มการเพาะปลูกใหม่หรือเป็นการเผาไปเก็บเกี่ยวไป¹

ทั้งนี้ มีความเป็นไปได้ที่ปริมาณผลผลิตพืชไร่ต่างๆ ในไทยและประเทศเพื่อนบ้านอาจยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สอดรับกับการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ และความต้องการที่ยังมีรองรับท่ามกลางเหตุการณ์ในยูเครนที่ยืดเยื้อและวิกฤตอาหารที่เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก โดยมีคาดการณ์ว่า ปริมาณผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวนาปรัง และอ้อย ในภาคเหนือของไทย ในปี 2566 อาจเพิ่มขึ้นรวมกันอีกราว 5.28 ล้านตันจากปีก่อน

ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย ประเมินว่า วิกฤตฝุ่น PM2.5 รอบนี้ อาจก่อให้เกิดความสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลสงกรานต์ 5 วัน (13-17 เมษายน 2566) คิดเป็นเม็ดเงินไม่ต่ำกว่า 700 ล้านบาท จากปกติที่ตลาดไทยเที่ยวไทยช่วยสร้างรายได้ให้กับธุรกิจในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน (9 จังหวัด) เป็นมูลค่าราว 2,000 ล้านบาทในช่วงเทศกาลนี้ของแต่ละปี โดยสะท้อนจาก

ความชุกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ปี 2564 กลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป

ผลสำรวจการท่องเที่ยวช่วงเทศกาลสงกรานต์ ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างคนกรุงเทพฯ เลือกจังหวัดทางภาคเหนือลดลงเฉลี่ย 30% เมื่อเทียบกับในช่วงเดียวกันปีก่อน โดยเฉพาะเชียงใหม่และเชียงราย ซึ่งมักเป็นจังหวัดที่คนไทยนิยมเดินทางท่องเที่ยวและร่วมงานประเพณีสงกรานต์ ขณะที่ ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและที่พักยังประสบกับสถานการณ์ที่อัตราการจองที่พักล่วงหน้าต่ำและบางส่วนถูกยกเลิกการจอง

ไม่เพียงภาคเหนือเท่านั้น พื้นที่อื่น ๆ ก็อาจได้รับผลกระทบจากปัญหานี้เช่นกันในระดับที่แตกต่างกันออกไป เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือบางจังหวัด หรือแม้กระทั่งในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ขณะเดียวกัน นอกจากผลกระทบด้านการท่องเที่ยวแล้ว **วิกฤตฝุ่น PM2.5 ยังสร้างผลกระทบด้านอื่น ๆ อีกด้วย ที่สำคัญคือผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชน** ซึ่งยากที่จะประเมินความสูญเสีย

¹ จากปฏิทินการผลิตสินค้าเกษตร บ่งชี้ว่า ช่วงเวลาการเผาโดยส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างเดือนธันวาคม-เมษายน เช่น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มักจะเริ่มเผาเพื่อเตรียมปลูกรอบใหม่ในเดือนมกราคม หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตในเดือนตุลาคม-ธันวาคม ข้าวนาปรัง เริ่มเผาในเดือนมีนาคม หลังเก็บเกี่ยวช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน อ้อย เผาตั้งแต่ขั้นตอนเก็บเกี่ยวช่วงเดือนธันวาคม-มีนาคม (เผาไปเก็บเกี่ยวไป)

ออกมาเป็นมูลค่าได้ เนื่องจากไม่เพียงแต่อาการที่เกิดขึ้นในระยะสั้นเท่านั้น ผลกระทบอาจสะสมและนำมาสู่โรคระบบทางเดินหายใจในระยะยาว โดยจากข้อมูลกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป มีความชุกของอาการโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่น่าเป็นห่วงมากกว่าพื้นที่อื่นๆ

ดังนั้น การเร่งจัดการวิกฤตฝุ่น PM2.5 จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำอย่างเร่งด่วนและทำอย่างต่อเนื่อง โดยอาจพิจารณามาตรการเฉพาะหน้าเพื่อดูแลคนในพื้นที่ ควบคู่ไปกับการดำเนินมาตรการสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านชีพลายเซ็นในภาคการผลิตและภาคการบริการไปสู่กิจการที่ยั่งยืนหรือเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากหากปล่อยไว้ สถานการณ์อาจสร้างความเสียหายต่อเศรษฐกิจและสุขภาพของประชาชน ตลอดจนผลกระทบต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ที่จะยิ่งมากขึ้นอีก

Disclaimers รายงานวิจัยนี้จัดทำโดย บริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด (KResearch) เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะ หรือ ข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏขณะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มีอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ดัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้า เป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ